6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

2. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

Kazanım: SB.6.4.3. Bilimsel araştırma basamaklarını kullanarak araştırma yapar.

1. "Çevre kirliliğinin azaltılması için alınabilecek önlemler" **ile ilgili bir araştırma ödevi hazırlayacak olsanız sorunun çözümüne yönelik bulunabileceğiniz varsayımlardan üçünü yazınız.**

Kazanım: SB.6.5.1. Ülkemizin kaynaklarıyla ekonomik faaliyetlerini ilişkilendirir.

2. Türkiye, dünya bor rezervlerinin yaklaşık %73'üne sahip olup bu alanda önemli bir üretici konumundadır. Bor madenleri; özellikle kimya, seramik, cam ve tarım sektörlerinde geniş bir kullanım alanına sahiptir. Türkiye'deki bor madenlerinin hem iç piyasada hem de uluslararası alanda büyük bir ekonomik potansiyeli bulunmaktadır.

Buna göre bor madeninin ülke ekonomisine katkıları ile ilgili düşüncelerinizi yazınız.

Kazanım: SB.6.5.3. Türkiye'nin coğrafi özelliklerini dikkate alarak yatırım ve pazarlama proje önerileri hazırlar.

3. Selin sosyal bilgiler dersinde bir yatırım ve pazarlama projesi hazırlamaktadır. Projenin adını ve konusunu şu şekilde yazmıştır.

Projenin Adı: Organik Sebze Yetiştiriciliği ve İhracatı Projesi

Projenin Konusu: Türkiye'de yer şekillerinin sade, sulama imkânlarının iyi ve iklim şartlarının elverişli olduğu yerlerde organik sebze yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması, bu yerlerde tarımsal üretim alanlarının artırılması, kurulan organik tarım çiftliklerinde yetiştirilen ürünlerin yurt içinde ve yurt dışında satılması

Selin'in bu projeyle neleri amaçlamış olabileceğini yazınız.

KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağının önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır. Bu tablolardaki örnek senaryolarda yer alan sorulardan bazıları tek, bazıları ise birden çok kazanıma erişme durumunu yoklamaktadır.

NOT: Konu soru dağılım tabloları öğretim programında yer alan tüm kazanımlar dikkate alınarak hazırlanmış ancak tabloda sadece soru sorulması planlanan kazanımlara yer verilmiştir.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'na ve Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne aşağıdaki karekodları okutarak ulaşabilirsiniz.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı

Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği

6. SINIF 2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI VE ÖRNEK SENARYOLAR

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğin benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Soru çözümlerine ulaşmak
için karekodu okutunuz.

Not: Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 1

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	Soru Sayısı
İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER	SB.6.3.4. Dünyanın farklı doğal ortamlarındaki insan yaşantılarından yola çıkarak iklim özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.	1
BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM	SB.6.4.4. Telif ve patent hakları saklı ürünlerin yasal yollardan temin edilmesinin gerekliliğini savunur.	1
ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM	SB.6.5.2. Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder.	1
	SB.6.5.3. Türkiye'nin coğrafi özelliklerini dikkate alarak yatırım ve pazarlama proje önerileri hazırlar. SB.6.5.5. Nitelikli insan gücünün Türkiye ekonomisinin gelişimindeki yerini ve önemini analiz eder.	1
	SB.6.5.4. Vatandaşlık sorumluluğu ve ülke ekonomisine katkısı açısından vergi vermenin gereğini ve önemini savunur.	1

Örnek Senaryo 1	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
4 soru	*Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *1, 2, 3, ve 5. sorular*
1 soru	*Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *4. soru*

SOSYAL BİLGİLER 6

1. SINAV

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: SB.6.3.4. Dünyanın farklı doğal ortamlarındaki insan yaşantılarından yola çıkarak iklim özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.

İnsanların yaşantılarına dair bilgi ve verilerden hareketle Akdeniz iklimi, kutup iklimi, muson iklimi ve ekvatoral iklim üzerine çıkarımda bulunulur.

1.

Merhaba, benim adım Anuman. Asya kıtasının güneydoğusunda yer alan Tayland'da yaşıyorum. Yaşadığım yerde insanlar yıl boyunca ince kıyafetler giyerler. İklime bağlı olarak yazın evlerimiz ve tarlalarımız sular altında kalır. Tarlalarımızda yetiştirilen pirinç sofralarımızda sevilerek tüketilen yiyeceklerden biridir.

Metne göre Anuman'ın yaşadığı yerde hangi iklimin görüldüğünü yazınız. Bu iklimin özellikleri hakkında kısaca bilgi veriniz.

Kazanım: SB.6.4.4. Telif ve patent hakları saklı ürünlerin yasal yollardan temin edilmesinin gerekliliğini savunur.

2. İlber ve arkadaşları, görme engelliler için boyna takılan bir navigasyon aleti icat ettiler ve Türk Patent ve Marka Kurumu'na başvurarak yapmış oldukları icatlarına patent aldılar.

İlber ve arkadaşları, yapmış oldukları icat için patent almasalardı ne gibi sorunlarla karşılaşabilirlerdi? Açıklayınız.

SENARYO 1

Kazanım: SB.6.5.2. Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder. Yenilenebilir ve yenilenemeyen kaynakların önemi vurgulanır.

3. Petrol, kömür gibi yenilenemeyen enerji kaynaklarının bilinçsizce, çok hızlı şekilde tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini bir örnekle açıklayınız.

Kazanım: SB.6.5.3. Türkiye'nin coğrafi özelliklerini dikkate alarak yatırım ve pazarlama proje önerileri hazırlar.

SB.6.5.5. Nitelikli insan gücünün Türkiye ekonomisinin gelişimindeki yerini ve önemini analiz eder.

4. Bir girişimci olarak zeytinyağı fabrikası açacağınızı düşünün. Hedefiniz ham maddeyi fabrikaya taşırken ulaşım masraflarından mümkün olduğunca tasarruf etmek ve kaliteli yağ üretmek olsun.

Buna göre fabrikayı açmak için seçeceğiniz yeri belirleyin ve hedefinize ulaşmak için fabrikanızda çalışacak personelinizde bulunmasını istediğiniz nitelikli insan gücünün özelliklerinden bir tanesini gerekçesiyle birlikte yazınız.

Kazanım: SB.6.5.4. Vatandaşlık sorumluluğu ve ülke ekonomisine katkısı açısından vergi vermenin gereğini ve önemini savunur.

5. Gülnur, alışverişlerini mahalle bakkalından yapmaktadır. Bakkal Hasan Amca, Gülnur'un yaptığı alışverişlerin hiçbirinde fiş vermemekte ve Gülnur da istememektedir.

Bu duruma benzer olayların toplumda sıklıkla yaşanmasının ülke ekonomisine etkilerini yazınız.

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 2

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	Soru Sayısı
İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER	SB.6.3.4. Dünyanın farklı doğal ortamlarındaki insan yaşantılarından yola çıkarak iklim özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.	1
BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM	SB.6.4.3. Bilimsel araştırma basamaklarını kullanarak araştırma yapar.	1
	SB.6.4.4. Telif ve patent hakları saklı ürünlerin yasal yollardan temin edilmesinin gerekliliğini savunur.	1
ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM	SB.6.5.1. Ülkemizin kaynaklarıyla ekonomik faaliyetlerini ilişkilendirir.	1
	SB.6.5.2. Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder.	1
	SB.6.5.4. Vatandaşlık sorumluluğu ve ülke ekonomisine katkısı açısından vergi vermenin gereğini ve önemini savunur.	1
	SB.6.5.5. Nitelikli insan gücünün Türkiye ekonomisinin gelişimindeki yerini ve önemini analiz eder.	1

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
7 soru	*Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *Tüm sorular*

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: SB.6.3.4. Dünyanın farklı doğal ortamlarındaki insan yaşantılarından yola çıkarak iklim özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.

İnsanların yaşantılarına dair bilgi ve verilerden hareketle Akdeniz iklimi, kutup iklimi, muson iklimi ve ekvatoral iklim üzerine çıkarımda bulunulur.

1.

Merhaba, benim adım Anuman. Asya kıtasının güneydoğusunda yer alan Tayland'da yaşıyorum. Yaşadığım yerde insanlar yıl boyunca ince kıyafetler giyerler. İklime bağlı olarak yazın evlerimiz ve tarlalarımız sular altında kalır. Tarlalarımızda yetiştirilen pirinç sofralarımızda sevilerek tüketilen yiyeceklerden biridir.

Metne göre Anuman'ın yaşadığı yerde hangi iklimin görüldüğünü yazınız. Bu iklimin özellikleri hakkında kısaca bilgi veriniz.

Kazanım: SB.6.4.3. Bilimsel araştırma basamaklarını kullanarak araştırma yapar.

2. Yusuf, hava kirliliğinin nedenleri ile ilgili bir araştırma konusu belirlemiştir. Ardından araba egzozlarından ve fabrika bacalarından çıkan zehirli gazların hava kirliliğine neden olduğu ile ilgili varsayımlarını yazmıştır. Daha sonra kütüphaneden ve genel ağdan araştırma yaparak konuyla ilgili bilgi toplamıştır. Topladığı bilgileri sınıflandırmış ve varsayımlarına uygunluğunu test etmiştir. Çalışmasının sonunda araştırma konusuyla ilgili bütün bilgileri bir araya getirerek ve dipnotlarını da belirterek çalışmasını tamamlamıştır. Çalışmasını bitirdikten sonra ise fazla yer kaplayacağını düşündüğü için yararlandığı kaynakların bulunduğu bölümü eklememiştir.

Buna göre Yusuf bilimsel araştırma basamaklarının hangi aşamasında hata yapmıştır? Nedenini yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: SB.6.4.4. Telif ve patent hakları saklı ürünlerin yasal yollardan temin edilmesinin gerekliliğini savunur.

3.

İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ)
Proje Takımı'ndan Dünya Şampiyonluğu
ABD'de düzenlenen ve dünyanın en prestijli insansız hava aracı yarışmasına katılan İTÜ Proje Takımı, 72 takım arasından birinci oldu.

Bu öğrenciler, yaptıkları insansız hava aracını yasal olarak tescil ettirmek amacıyla ne yapmalıdırlar? Yazınız.

Kazanım: SB.6.5.1. Ülkemizin kaynaklarıyla ekonomik faaliyetlerini ilişkilendirir. Kaynakların ülke ekonomisindeki yeri ve önemi tartışılır.

4. Eren, tarlasında yetiştirdiği pamuğu fabrikasında ipliğe dönüştürmüş ve bu iplikleri yurt dışına ihraç etmiştir.

Buna göre Eren hangi ekonomik faaliyetlerde bulunmuştur?

Kazanım: SB.6.5.2. Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder. Yenilenebilir ve yenilenemeyen kaynakların önemi vurgulanır.

5. Petrol, kömür gibi yenilenemeyen enerji kaynaklarının bilinçsizce, çok hızlı şekilde tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini bir örnekle açıklayınız.

SENARYO 2

Kazanım: SB.6.5.4. Vatandaşlık sorumluluğu ve ülke ekonomisine katkısı açısından vergi vermenin gereğini ve önemini savunur.

6. Aziz, bakkaldan aldığı ürünün fişini incelediğinde verdiği paranın bir kısmının vergi olduğunu fark eder. Babası Mehmet Bey'e neden vergi vermek zorunda olduklarını sorar.

Mehmet Bey'in bu soruya nasıl cevap vermesi gerektiğini yazınız.

Kazanım: SB.6.5.5. Nitelikli insan gücünün Türkiye ekonomisinin gelişimindeki yerini ve önemini analiz eder.

7. Ülkemiz sağlık hizmetleri alanında dünyada sayılı ülkelerden biri olarak yerini almıştır. Bugün tedavi görmek üzere yurt dışından ülkemize gelen pek çok hastaya hizmet verilmektedir. Yurt dışındaki hastalar tarafından Türkiye'nin tercih edilmesinde uzman doktorların kalitesi önemli bir yere sahiptir. Yurt dışından gelen hastaların başta saç ekimi olmak üzere plastik cerrahi, diş tedavisi, kanser ve organ nakli gibi pek çok farklı alanda hizmet aldıkları görülmektedir.

Buna göre sağlık alanında yetişen nitelikli insan gücünün Türkiye'ye sağladığı katkıları yazınız.